

> Retouradres Postbus 16169 2500 BD Den Haag

**DG Vastgoed en
Bedrijfsvoering Rijk**
Bureau DG

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon
Jasmijn Koelega
Omgevingsmanager

BTW nummer
NL8563.05.765.B.01

KVK nummer
65890604

IBAN
NL75 INGB 0705 0026 24

BIC
INGBNL2A

Datum 13 december 2023
Betreft Beantwoording brief over renovatie Paleis van Justitie

Geachte bureaus van het Paleis van Justitie,

Dank voor uw brief over de renovatie van het Paleis van Justitie (PVJ) Den Haag. We begrijpen uw zorgen. We snappen dat u zich ongerust maakt over de leefbaarheid in uw straat. U stelt in uw brief twee concrete vragen aan mevrouw Van der Brugge-Wolring (directeur-generaal Rijksvastgoedbedrijf - RVB) en de heer Naves (voorzitter Raad voor de rechtspraak). Gezien de inhoudelijke betrokkenheid bij het project zijn ondergetekenden gevraagd om uw brief te beantwoorden. De reactie is afgestemd met mevrouw Van der Brugge-Wolring en de heer Kerkvliet (lid Raad voor de rechtspraak met huisvesting in portefeuille). Ook is de stuurgroep van de renovatie geïnformeerd, daarmee is o.a. een afvaardiging van de opdrachtgevers¹ op de hoogte van uw brief.

U heeft goed contact gehad met omgevingsmanager de afgelopen maanden en bent overeengekomen dat er een gesprek plaatsvindt op 15 december aanstaande. Tijdens dit gesprek zullen we ook ingaan op uw vragen en zorgen en bespreken we eventuele nadere vragen.

Voordat we overgaan op de antwoorden op uw vragen willen we u graag wat context geven over het project en het proces, zodat u weet wat de huidige stand van zaken is en wat u op korte termijn kunt verwachten.

Stand van zaken ontwerp

Op dit moment wordt het voorontwerp (VO) van de renovatie van het Paleis van Justitie uitgewerkt. U heeft tijdens de bijeenkomst op 27 september jl. en op de website enkele afbeeldingen gezien die gemaakt zijn in deze voorontwerp fase. Deze afbeeldingen tonen de visie en ambitie van het project. Om tot een definitief ontwerp te komen, moeten nog veel stappen worden doorlopen.

Een afgerond VO geeft een beeld van de haalbaarheid van het project en wat de voor- en nadelen zijn van het ontwerp. Experts zullen het ontwerp beoordelen op o.a. kosten, duurzaamheid, beveiliging, verkeer én de impact op de omgeving. Voordat de stuurgroep over het VO besluit, organiseert de RVB in de tweede helft van februari 2024 een bijeenkomst met u, de omgeving, om u te

¹ Opdrachtgevers renovatie Paleis van Justitie Den Haag: Raad voor de rechtspraak, Openbaar Ministerie en ministerie van Justitie en Veiligheid.

raadplegen over voor u relevante onderdelen van het VO, zoals bezonning (hoogte van gebouwen en effect op lichtinval). Het afgeronde VO is de basis voor de opdrachtgevers om te besluiten of het project op de ingeslagen weg door kan gaan. Nadat de stuurgroep een afweging maakt van alle belangen – en zo ook die van u en uw omgeving-, kan er gewerkt worden aan het definitief ontwerp (DO).

Het proces kent vele stappen omdat de renovatie een groot en complex project is. Wij willen benadrukken dat in elke stap in het ontwerpproces opnieuw de belangen van gebruikers en omwonenden worden afgewogen voordat er een besluit wordt genomen. Er is in elke ontwerpstap ruimte voor het geven van input, ook door de burens van het Paleis van Justitie.

Antwoord op uw vragen

1. *Hoe minimaliseren we de overlast voor de directe burens in de verbouwingsfase?*

We zullen samen met u als directe burens het gesprek voeren over wat voor u belangrijk is. We komen er graag achter: wat is voor u de meest ingrijpende overlast? Wat is de grootste zorg? Zodat we uw belangen kunnen meegeven aan de aannemer. Hierbij zijn de belangen van u als burens en de belangen van de mensen die in het Paleis werken deels hetzelfde: voor beiden geldt dat de overlast niet buitensporig kan zijn, omdat er anders niet gewoond of gewerkt kan worden.

We gaan met de gemeente Den Haag werken aan een BVC plan op hoofdlijnen (over de Bereikbaarheid, Veiligheid, Communicatie en overlast tijdens de uitvoering). Hierover wordt u als buurtbewoners in de tweede helft van 2024 geraadpleegd. Bij eerdere renovaties, van o.a. Paleis van Justitie Den Bosch, hebben we met het raadplegen van de buurt over deze onderwerpen goede ervaringen opgedaan en constructieve gesprekken gevoerd.

Bij de selectie van de aannemer stellen wij eisen aan hun ervaring met het beperken van overlast bij complexe binnenstedelijke opgaven. Met de aannemer maken we spelregels over de uitvoering van het werk (netjes en geordend) en werktijden. Hierbij wordt u als burens vooraf betrokken. We zorgen ervoor dat er geen sprake zal zijn van de onwenselijke situatie die u in uw brief beschrijft dat zonder overleg 'de burens een briefje door de bus krijgen met werktijden en hier moeten ze het mee doen'. Overlast moet naast voorspelbaar, ook beheersbaar zijn: niet meer overlast dan nodig en ook rekening houden met de burens in de keuzes voor technieken en bouwmethodieken. Ook de ambitie van het Rijk om schoon en emissieloos te bouwen helpt: er wordt ingezet op elektrische bouw machines. Deze maken veel minder geluid. En we hebben de ambitie om te werken met 'bouwhubs' buiten de stad. Dat vermindert het aantal verkeersbewegingen omdat het bouwplaatspersoneel dan gezamenlijk reist naar het Paleis van Justitie.

2. *Hoe zorgen we voor een beter (of op zijn minst niet slechter) woonklimaat voor de directe burens in de structurele situatie?*

In de eindsituatie kijkt u als burens uit op een gemoderniseerd gebouw. De gevel wordt schoner en de daken groener. In de plannen zitten op dit moment minder

Datum
13 december 2023

parkeerplaatsen, een nieuwe in-uitrit van het parkeerterrein aan de Juliana van Stolberglaan en een fietsentree aan de Theresiastraat waardoor verkeersstromen zich spreiden. Dit leidt ook tot minder verkeer in de Adelheidstraat. De installaties in het gebouw worden vernieuwd, waardoor lichten en beeldschermen makkelijker te bedienen zijn en dus 's avonds uit te zetten zijn om lichtoverlast te beperken. Ook kunnen er indien gewenst maatregelen worden getroffen die inkijk tegen gaan, hierover spreken we graag t.z.t. met u.

In uw brief geeft u drie prioriteiten vanuit de buurt: beperken van de doorlooptijd van de renovatie, het niet vergroten van de bouwvolumes aan de achterzijde en het verzoek tot verplaatsen van de expeditie (logistieke entree) naar de Theresiastraat. Deze zullen ook worden meegenomen in de integrale afweging van het ontwerp, in het proces zoals hierboven beschreven. De suggestie van het verplaatsen van de expeditie naar de Theresiastraat lijkt interessant, dit gaan we onderzoeken met de ontwerpers, gemeente en belanghebbenden.

Participatie

In uw brief schrijft u zich zorgen te maken over de opstelling van het RVB naar de bureaus van het PvJ. Dit betreuren wij en we zetten graag uiteen welke initiatieven het RVB onderneemt om u als omgeving te betrekken.

- Via direct contact met omgevingsmanager: Er zijn verschillende belanghebbenden in de omgeving van het PvJ. Er is een omgevingsmanager betrokken voor dit project als eerste aanspreekpunt voor de omgeving. En om de zorgen en belangen van de omgeving te laten landen in het project en mee te geven in het besluitvormingsproces. Wij nemen de zorgen van de buurtbewoners zeer serieus en zijn ervan overtuigd – en streven daarnaar – dat we vooral met elkaar in gesprek moeten blijven om met u samen te zoeken naar manieren waarop de uitvoering van de renovatie dragelijk is voor u als bureaus.
- Via de website en per post: Op de website projecten.rijksvastgoedbedrijf.nl staat algemene projectinformatie, een indicatieve planning, nieuwsberichten, veelgestelde vragen, verslagen van bijeenkomsten, contactgegevens. Ook kan een bezoeker een account aanmaken en zich aanmelden voor het ontvangen van nieuwsberichten. Daarnaast ontvangt u waar nodig informatie per post, zoals bijvoorbeeld uitnodigingen voor bijeenkomsten.
- Via participatiesessies en bijeenkomsten: In 2023 is een sessie geweest met ondernemers grenzend aan PvJ (21/9) en een bijeenkomst met de directe bureaus van het PvJ (27/9). In 2024 worden participatiesessies georganiseerd overeenkomstig met het participatieplan² voor 2024 dat op dit moment wordt opgesteld. In de tweede helft van februari 2024 komt er een bijeenkomst met o.a. een toelichting over het bezonningsonderzoek, een toelichting van de stand van zaken van het VO en over het participatieplan. Ook volgt in de tweede helft van 2024 een terugkoppeling van het onderzoek naar de expeditie aan de Theresiastraat. En er is een sessie voorzien over de uitvoering en het beperken

---

² Een participatieplan beschrijft wat we met behulp van participatie willen bereiken en op welke manier, welke partijen, op welk moment worden betrokken bij de renovatie van het Paleis van Justitie.

Datum
13 december 2023

van overlast, zodat de uitkomsten kunnen worden verwerkt in de contractstukken voor de aannemer.

- Via een Whatsapp groep met directe achterburen: Op dit moment zit de omgevingsmanager in een WhatsApp-groep met directe burens - en zo ook met uw huishouden - om hen op de hoogte te houden van allerlei werkzaamheden die wellicht merkbaar zijn voor de burens. Dit kan betrekking op onderzoek i.v.m. de renovatie, maar betreft ook meldingen over regulier onderhoud. Zo blijven de lijntjes kort en is er ruimte voor laagdrempelig contact.

Tot slot

Wij voelen ons verantwoordelijk voor de leefbaarheid in uw straat. Het is prettig om te horen dat u begrip heeft voor het feit dat het gebouw toe is aan vernieuwing, vergroening en verduurzaming en dat u inziet dat dit een redelijke periode van overlast en werkzaamheden met zich meebrengt. Wij blijven ervoor zorgen dat uw belangen goed op tafel komen bij degenen die besluiten nemen in dit project. Goed en constructief het gesprek voeren gedurende de hele periode van ontwikkeling is voor ons erg belangrijk. We werken daarom graag verder aan een goede verstandhouding met u als burens.

Met vriendelijke groet,
namens het project,

Projectmanager renovatie Paleis van
Justitie Den Haag
Rijksvastgoedbedrijf

Programmamanager
renovatie Paleis van Justitie
Den Haag
Raad voor de rechtspraak